

IN MEMORIAM

MIHO BARADA

Dne 9. srpnja 1957 iznenada je u Zagrebu umro od udara kapi dr. Miho Barada, nasljednik F. Šišića na katedri hrvatske povijesti i jedan od istaknutih predstavnika hrvatske historiografije u posljednjih dvadeset godina.

Prof. Barada rodio se 16. ožujka 1889 u mjestancu Segetu kod Trogira. Klasičnu gimnaziju s ispitom zrelosti svršio je u Splitu 1907/8, pa je zatim pošao u Zadar da uči teologiju, gdje je i svršio tu školu 1912. Tada je bio namješten kao župnik, ali se počeo baviti također istraživanjem trogirskog arhiva. Na tom se radu upoznao s F. Šišićem, koji ga je zavolio, jer je imao volje za proučavanje historije. Po njegovu nagovoru pristupio je studiranju povijesti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, na kojemu je 1929 diplomirao i odmah zatim 3. listopada i doktorirao s tezom o »Topografiji Porfirogenetove Paganije«. Poslije toga je od 1929-31 pohađao i diplomirao paleografsko-diplomatičko-arhivsku školu u Vatikanu.

Vrativši se kući, on je isprva služio u Splitu kao podupravitelj sjemeništa, a 19. XII. 1932 prešao na Bogoslovni fakultet u Zagrebu kao izvanredni (od 1937 redoviti) profesor za crkvenu povijest. Usto je od 1933 dalje predavao na Filozofskom fakultetu honorarno paleografiju, diplomatiku i kronologiju. Odlaskom F. Šišića u penziju, prešao je 20. III. 1940 kao redoviti profesor na katedru hrvatske povijesti, na kojoj je ostao do svog umirovljenja 31. VIII. 1954.

Osim svoga nastavničkog i istraživačkog rada, prof. Barada je u razvoj hrvatske historiografije uložio znatan trud i kao urednik »arkiva za crkvenu povijest Hrvata« Croatia sacra br. 9-19 (1935-40) i Časopisa za hrvatsku povijest (1943).

J. R.

POPIS OBJELODANJENIH RADOVA PROF. BARADE:

1927	1. O našim običajima »biranja kralja«, Starohrvatska Prosvjeta (= SP), N. S. I.
1928	2. Topografija Porfirogenetove Paganije, SP II.
	3. J. Jelenić, Problem dolaska franjevacu u Bosnu (rec.), SP II, 160-163.
1929	4. Vrijeme smrti i obiteljski odnošaji bana Mladena II, Šišićev zbornik.
1931	5. Episcopus Croatensis, Croatia sacra (= CS) 2.
	6. Le vicende de manoscritto di Paolo Diacono, Bullettino dalmato.
1932	7. Dinastičko pitanje u Hrvatskoj XI. stoljeća, Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku (= VAHD) L.
	8. Dvije publikacije Jože Rusa, Bogoslovska smotra.
1933	9. »Scriptorium« opatije sv. Krševana u Zadru od G. Praga. (Paleografska kritika.) Godišnjak zagrebačkog univerziteta 1929/30-1932/3.
1934	10. Iz starohrvatske povijesti I. Seoba Hrvata i Srba, Nastavni Vjesnik (= NVj) XLII.
1935	11. Iz starohrvatske povijesti II. Natpis hrv. kraljice Jelene, NVj XLIII.
	12. Historicitet imena Svačić, Vjesnik hrv. arh. društva (= VHAD), N. S. XVI.

13. *Tabella plumbea Traguriensis*, VHAD, N. S. XVI.
14. J. Radonić, *Dubrovačka akta i povelje I, 1-2 (rec.)*, *Jugoslavenski istoriski časopis (= JIČ) I*, 104-111.
- 1937 15. »Scriptorium« di San Grisogono in Zara, *JIČ I*, 489-502.
16. Gdje se nalazio Ridition, biskupski grad sv. Aurelijana, CS, godina 7, br. 13 i 14.
- 1940 17. Dvije naše vladarske isprave, CS, god. 7, br. 13 i 14, i posebno (1938).
18. Nadvratnik VII. stoljeća iz Kaštel Sućurca, Serta Hoffilleriana.
19. In memoriam nuper defuncti dr. Ferdinandi Šišić, *Alma mater croatica (= AMC) III*, 1939-40.
- 1941 20. Skup Solitskih povjesnih izvora, NVj XLIX.
21. Šidakov problem »crkve bosanske«, NVj XLIX.
22. Osvrt na odgovor J. Šidaka, NVj L.
23. *Hrvatska povijest za VIII. razred srednjih škola*, 1. izd., str. 5-77 (do g. 1102); 2. izd. 1943 (s nekim znatnijim promjenama).
- 1943 24. *Postanak hrvatskog plemstva*, *Časopis za hrvatsku povijest (= ČHP) I*.
25. *Iz kronologije hrvatske poviesti*, ČHP I.
26. Lj. Hauptmann *Podrijetlo hrvatskoga plemstva (rec.)*, ČHP I, 287-288.
- 1944 27. *Zadar prema Mletčanima od XII. do XV. stoljeća*, AMC VII.
- 1940-44 28. *Suradnja u Hrvatskoj Enciklopediji I-V: Almoš — Barbezaniš — Beluš — Bilice — Borna — Branimir — Čika — Čupor — Dalmacija (teritorijalni razvoj; povijest od g. 480-1409) — Domagoj — Drid*.
- 1948 29. *Trogirski spomenici I*, 1 i 2, MSHSM 44 i 45.
- 1950 30. *Dalmatia Superior*, Rad JAZU 270.
- 1951 31. *Trogirski spomenici II*, 1, MSHSM 46.
- 1952 32. *Hrvatski vlasteoski feudalizam*, izd. JAZU.
33. *Slavenska diaspora i Avari*, SP, III. ser, III.
34. *Notae epigraficae*, SP, III. ser., III.
- 1954 35. *Lapčani*, Rad JAZU 300.
- 1957 36. *Starohrvatska seoska zajednica*, izd. JAZU.
37. *Prilozi kronologiji hrvatske prošlosti (1062-1075)*, Rad JAZU 311.

LUCIEN FEBVRE (1878-1956) bio je jedan od najpoznatijih francuskih historičara, ne samo po kvaliteti svojih radova nego i po borbenosti, s kojom je zastupao svoja teoretska shvaćanja. Febvre pripada generaciji, koja je pod utjecajem uspona prirodnih nauka početkom našeg stoljeća nadvladala zastarjelu »pozitivističku« historiografiju i pošla putem proširenja i produbljenja predmeta historijske nauke. F. je bio učenik slavnog Marca Blocha, s kojim je 1929 osnovao časopis »Annales«, a time i školu, koja danas dobiva sve više pristalica među građanskim historičarima

Zapadne Evrope. (Shvaćanja ove škole prikazana su u članku o X. Međunarodnom kongresu historijskih nauka u Rimu u ovom svesku HZ). Najzanimljiviji F-ovi članci od 1906 do 1952, koji odražavaju borbu za novi smjer u historiografiji, sakupljeni su pod naslovom »Combats pour l'histoire«. F. je najviše proučavao probleme XVI. st. (Un destin — Marthin Luther, Le problème de l'incroyance au XVIe siècle: la religion de Rabelais i dr.). U više radova bavio se historijskim i ekonomskim značenjem Rajne.

M. G.

ANA MIHAJLOVNA PANKRATOVA (1897-1957) član Sovjetske akademije nauka i CK KP SSSR-a, profesor Akademije za društvene nauke pri CK i glavni urednik časopisa »Voprosy istorii«, bila je doyen sovjetskih historičara. Kod nas je najviše poznata kao suradnik kolektivnih radova »Historija diplomacije« i historije SSSR-a za srednje škole. P. se najviše bavila historijom radničkog pokreta. Najpoznatija su njezina djela: »Historija prve

ruske revolucije 1905/7« i velika zbirka izvora »Radnički pokret u Rusiji u XIX. st.« u nenoj redakciji. U posljednje vrijeme radila je na historiji radničke klase u SSSR-u. P. je predvodila sovjetsku delegaciju na X. Međunarodnom kongresu historijskih nauka u Rimu 1955, a na XX. kongresu KP SSSR-a istupila je s referatom, u kojem je kritizirala dotadašnju »staljinističku« historiografiju.

M. G.

H I S T O R I J S K I
Z B O R N I K

GODINA X.

1957.

BROJ 1—4

Redakcioni odbor:

OLEG MANDIĆ
JAKŠA RAVLIĆ
JAROSLAV ŠIDAK

Glavni i odgovorni urednik:

JAROSLAV ŠIDAK

IZDAJE
POVIJESNO DRUŠTVO HRVATSKE
ZAGREB